

Bemærkninger til forslaget

Generelle bemærkninger

På trods af en række foranstaltninger de seneste år er mangelen på praktikpladser ikke blevet formindsket. Alene 10.335 af de EFG-elever, som afsluttede basisåret i sommer, står i øjeblikket uden praktikplads.

Derfor er mere forpligtende ordninger nødvendige, og nærværende beslutningsforslag skal ses som forslagsstillernes bidrag til en løsning af praktikpladsproblemet.

Forslaget er en genfremstilling af et senest i folketingsåret 1982-83 fremsat forslag, se Folketingsstidende 1982-83, forhandlingerne sp. 5362 og 8335, samt tillæg A sp. 2903.

Bemærkninger til de enkelte punkter

Ad 1 og 2

De private arbejdsgivere må være med til at betale for uddannelsen af den arbejdskraft, som de senere nyder godt af. Det gør arbejdsgiverne også i dag, idet det er arbejdsgiverne, der både betaler EFG-lærlingene løn i praktikken og under skoleopholdet. Sidstnævnte betalt via AER.

Problemet er blot, at arbejdsgiverne ikke udbyder tilstrækkeligt mange praktikpladser. Ved at udvide AER kan en økonomisk begrundet modstand mod at tage praktikanter fjernes hos den enkelte arbejdsgiver. Fonden skal være så stor, at den kan dække både lønudgift under praktik og skoleophold. Alle arbejdsgivere skal betale til fonden. Til gengæld bliver det gratis af aflønne lærlingene (se dog bemærkningerne til punkt 4).

Den »nye« udgift for arbejdsgiverne bliver alene et bidrag til den udvidelse, der skal sikre de manglende praktikpladser.

Ad 3

Hvis den ovenfor foreslåede udvidelse af AER giver det nødvendige antal praktikpladser i de enkelte fag, vil kvotaordningen nærmest være at betragte som vejledende for den enkelte arbejdsgiver (se dog bemærkningerne til punkt 4).

Da det er gratis at have lærlinge, bliver det en økonomisk fordel for den enkelte arbejdsgiver at tage flere lærlinge. Den enkelte arbejdsgiver vil få en »fortjeneste«, hvis den samlede udgift til lærlinge er større end ekstrabidraget til AER. Ordningen vil derfor for den enkelte arbejdsgiver være et incitament til at tage flere lærlinge.

Ad 4

Punkt 4 er en konsekvens af punkt 3. Såfremt der inden for det enkelte fag ikke er det tilstrækkelige antal praktikpladser, er det ensbetydende med, at nogle arbejdsgivere ikke har ansat det antal lærlinge, som kvoten pålægger dem.

Disse arbejdsgivere kan undslå sig lærlinge, men det koster en afgift. Denne skal være af en størrelse, så de fleste arbejdsgivere vil være mere tilbøjelige til at tage den gratis kvota lærlinge fremfor at betale afgiften.

I en ganske bestemt situation vil nogle arbejdsgivere kunne komme i klemme. Det kan ske, hvis der inden for et givet fag er fremskaffet det nødvendige antal praktikpladser og en arbejdsgiver ikke opfylder kvoten. Over for denne arbejdsgiver tjener punkt 4's afgift ikke noget formål, hvorfor den pågældende ikke skal betale. Hvis denne arbejdsgiver ønsker at øge antallet af praktikpladser i overensstemmelse med kvoten, kan de arbejdsgivere, der planlægger at overopfylde deres kvota, ikke få refunderet lønudgiften i AER til de »overskydende« lærlinge.

Ad 5

Hensigten med høringen er at sikre et så alsidigt uddannelsesforløb for lærlingene som muligt, samtidig med at lærlingene ikke skal udnyttes i de afdelinger i virksomheden, hvor der er mest brug for arbejdskraft.

Ad 6

På grund af virksomhedsspecialisering kan det være nødvendigt, at lærlingene får praktik i flere virksomheder for at »komme hele vejen rundt«.